

دکتر محمدطالبی | سرمایه گذاری در بخش کشاورزی افزایش می یابد مدیرعامل بانک کشاورزی:

دکتر محمدطالبی، مدیرعامل بانک کشاورزی، در سومین دوره نشست مشترک مدیران بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی از سراسر کشور، با مغتنم شمردن این فرصت موثر و کارساز در جهت تحقق برنامه های وزارت جهاد کشاورزی به ارائه نکاتی درباره فعالیت ها و اولویت های بانک پرداخت و گفت: کشاورزی دارای سه منبع اساسی است: اعتبارات دولتی، تسهیلات بانکی و سرمایه گذاری های مردمی.

دکتر صادق خلیلیان در نشست مشترک بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی توضیحاتی در مورد اهمیت امنیت غذایی و ملی کشور که در گرو توسعه بخش کشاورزی است را ارائه کرد. امنیت غذایی از نظر ایجاد اشتغال، ایجاد درآمد برای کشاورزان و روستاییان در توسعه صادرات غیرنفتی نقش مهمی دارد و از این جهت در اقتصاد ملی و امنیت ملی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

توصیه ها و پیشنهادهایی برای بهبود کارکرد بانک کشاورزی

بانک کشاورزی مهم ترین تامین کننده تسهیلات خرد بانکی

بانک کشاورزی مکملی برای فعالیت های کلان اقتصاد کشاورزی است

دکتر محمد طالبی مدیرعامل بانک کشاورزی:

شرکت تامین سرمایه (بانک سرمایه گذاری کشاورزی) تصویر مثبتی برای سپرده گذاران ایجاد می کند

» اگر تشکیل سرمایه بخش کشاورزی را بعد و قبل از انقلاب مقایسه کنیم درمی یابیم که این رقم بعد از انقلاب دو برابر شده است»

دکتر محمدطالبی، مدیرعامل بانک کشاورزی، در نشست مشترک مدیران بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی، با مغتنم شمردن این فرصت موثر و کارساز در جهت تحقق برنامه های وزارت جهاد کشاورزی به ارائه نکاتی درباره فعالیتها و اولویتهای بانک پرداخت و گفت: بخش کشاورزی دارای سه منبع اساسی است: اعتبارات دولتی، تسهیلات بانکی و سرمایه گذاری های مردمی. براساس بررسی های اداره مطالعات اقتصادی بانک کشاورزی در سی ساله انقلاب، بیش از یازده هزار میلیارد تومان سرمایه ثابت در بخش کشاورزی تشکیل شده است که این رقم از سال ۳۸ تا ۵۸ حدود سه هزار و چهارصد میلیارد تومان بوده است یعنی اگر تشکیل سرمایه بخش کشاورزی را بعد و قبل از انقلاب مقایسه کنیم درمی یابیم که این رقم بعد از انقلاب دو برابر شده است. ما در بسیاری از محصولات به خودکفایی رسیده ایم؛ برخی از محصولات که وارداتی بودند در حال حاضر تولید می شوند و بسیاری از محصولات به خارج از کشور صادر می شوند.

طالبی در ادامه اظهار داشت: این تشکیل سرمایه در بخش کشاورزی، تبلور دیدگاه حضرت امام در مورد اهمیت کشاورزی به عنوان مهم ترین محور توسعه کشور است. نظام جمهوری اسلامی در نظر دارد نظامی مطرح در دنیا باشد و به هیچ وجه به پیشرفت و توسعه قانع نیست و آن را کافی نمی داند.

وی در این نشست یک روزه که در ساختمان مرکزی بانک کشاورزی برگزار شد، گفت: بخش کشاورزی مانند سایر بخش های اقتصادی برای توسعه بیش از سرمایه و منابع مالی، نیازمند سرمایه گذار است. ویژگی کسانی که در این بخش سرمایه گذاری می کنند سرنوشت بخش کشاورزی را رقم می زند. هر فردی با هر توانایی قادر به فعالیت در بخش کشاورزی نیست چراکه این حوزه بسیار پیچیده تر از بخش صنعت است. هرگاه شخصی از سایر کارها باز می ماند به انجام فعالیت های کشاورزی تشویق می شود درحالی که سرمایه گذاری که پا به عرصه کشاورزی می گذارد تعیین کننده جهت رشد و توسعه این بخش است.

دکتر طالبی بانک کشاورزی را یکی از مهم ترین نهادهای تامین کننده منابع مالی در بخش کشاورزی عنوان کرده و افزود: افزایش سرمایه گذاری در بخش کشاورزی طی سی سال اخیر متاثر از عوامل مختلفی بوده است که سهم بانک کشاورزی در میان این عوامل قابل توجه است. به طور مثال در سال ۱۳۷۹ کل اعتبارات عمرانی جاری منابع طبیعی حدود ۳۵۰ میلیارد تومان بوده است که هزار و پنجاه میلیارد تومان از این رقم توسط بانک کشاورزی پرداخت شد. در سال ۱۳۸۷ هم جمع این اعتبارات حدود ۱۸۰۰ میلیارد تومان بوده است که حدود هفت هزار میلیارد تومان آن از طریق تسهیلات بانک کشاورزی تامین شده است. بنابراین باید نسبت به نحوه استفاده از این منابع حساس باشیم.

طالبی در ادامه گفت: اگر بتوانیم شاخص موفقیت در بخش کشاورزی را به جای حجم سرمایه، به حجم و میزان گرایش سرمایه گذاران در حوزه کشاورزی مرتبط بدانیم، می توانیم در این دوره موفق تر از سی سال گذشته عمل کنیم. جلب توجه سرمایه گذاران و تغییر نگرش آنان به کشاورزی به عنوان کسب و کار سنتی ماموریت مهمی است که باید برای تحقق آن تلاش کرد.

مدیرعامل بانک کشاورزی تصریح کرد: سرمایه گذاری در بخش کشاورزی می تواند توسط فعالان بخش کشاورزی یا دولت انجام شود. اگر ایجاد امکانات زیربنایی را به عهده خود کشاورز بگذاریم یا تنها تسهیلات بانکی اعطا کنیم مانع از علاقه مندی کشاورز به سرمایه گذاری خواهیم شد. وی ادامه داد: حتی آنهایی که حاضر به سرمایه گذاری می شوند به دلیل اقتصادی نبودن کسب و کار، قادر به باز پرداخت تسهیلات بانکی نخواهند بود. بنابراین لازم است قبول کنیم که بخش مهمی از بودجه توسعه کشاورزی باید از طریق دولت تامین شود.

مدیرعامل بانک کشاورزی به آماده بودن دومیلیون هکتار زمین کشاورزی که منتظر شبکه های فرعی است اشاره کرد و گفت: اگر سرمایه گذاری روی این زمین ها بین دو هزار نفر تقسیم شود کشاورزان قادر به باز پرداخت تسهیلات بانکی نمی شوند بنابراین

۹ شناسایی زنجیره ارزش بخش کشاورزی که شامل ماشین‌آلات، نهاده‌ها، خدمات مهندسی، تولید و توزیع و... است می‌تواند راهکار توسعه کشور از طریق کشاورزی را ارائه کند. مسئولیت این زنجیره باید در یک جا متمرکز باشد و باید برای همه حلقه‌های این زنجیره به یک اندازه ارزش قائل بود. برای بانک کشاورزی تولید کننده ماشین‌آلات کشاورزی به اندازه تولید کننده مرغ و تخم مرغ اهمیت دارد **۶۶**

منابع به شکل کارآمد استفاده کرد. من برای کارآمد شدن فعالیت‌های بانک، پیشنهادهای ارائه می‌کنم. نحوه تامین مالی طرح‌های جدید و مخاطره‌پذیر ارائه تسهیلات بانکی نیست. این به معنی صرف نظر کردن بانک از طرح‌هایی چون پرورش ماهیان خاویاری نیست، درمورد بعضی از طرح‌ها میان کارشناسان بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی اختلاف نظر وجود دارد، بنابراین پیشنهاد می‌کنم برای حل این مشکل، نهادی کارشناسی و علمی به دور از تعصبات سازمانی تشکیل شود تا صلاحیت صاحبان طرح‌های جدید مورد بررسی قرار گیرد.

دانش و مهارت برای گیرندگان تسهیلات بانکی مهم است چراکه برخی، ماشین‌آلات کشاورزی را از طریق بانک خریداری می‌کنند و در بازار می‌فروشند.

طالبی درمورد اهمیت وصول مطالبات بانکی نیز گفت: بخش مهمی از منابع بانک از طریق وصول مطالبات تامین می‌شود، بنابراین هر که در وصول این مطالبات خلی ایجاد کند به بخش کشاورزی ضرر می‌رساند. باید فرهنگ بازپس دادن وام، میان مشتریان بانک ایجاد شود و همه موظفند به تحقق این هدف کمک کنند.

مدیر عامل بانک کشاورزی در پایان به بیمه محصولات کشاورزی اشاره کرده و اظهار کرد: منابعی که به بیمه محصولات کشاورزی اختصاص یافته است حجمی بالغ بر پانصد میلیارد تومان است.

بنابراین باید کشاورزانی از بیمه محصولات برخوردار شوند که استانداردهای تولید را رعایت می‌کنند.

لازم است بانک کشاورزی و وزارتخانه جهاد کشاورزی، مطالعاتی درباره سهم دولت در سرمایه‌گذاری‌های بخش کشاورزی انجام دهند.

طالبی گفت: از نظر من یارانه سود یا تسهیلات بلندمدت، راه‌حل‌های موثری برای حل معضل سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی نیستند. در اصل شناسایی زنجیره ارزش بخش کشاورزی که شامل ماشین‌آلات، نهاده‌ها، خدمات مهندسی، تولید و توزیع و... است می‌تواند راهکار توسعه کشور از طریق کشاورزی را ارائه کند. مسئولیت این زنجیره باید در یک جا متمرکز باشد و باید برای همه حلقه‌های این زنجیره به یک اندازه ارزش قائل بود. برای ما تولید کننده ماشین‌آلات کشاورزی به اندازه تولید کننده مرغ و تخم مرغ اهمیت دارد. ارزش ایجاد شده در این زنجیره باید میان همه حلقه‌ها مدیریت و توزیع شود.

طالبی در ادامه گفت: در حال حاضر بخش کشاورزی وابسته به بازار پول است و سهم بازار سرمایه در این بخش اندک است شاید بتوان این مسئله را یکی از مشکلات بخش کشاورزی دانست. به همین دلیل هیأت‌مدیره بانک کشاورزی با تشکیل شرکت تامین سرمایه سعی دارد گامی موثر در بهره‌مندی از حوزه‌های اقتصادی بازار سرمایه بردارد. این نهاد سرمایه‌گذاری تصویر مثبتی از بانک کشاورزی برای سپرده‌گذاران ایجاد می‌کند.

مدیر عامل بانک کشاورزی به وضعیت بانک در بازار پول اشاره کرده و افزود: باید بپذیریم که منابع بانک کشاورزی متعلق به بخش کشاورزی است و باید از این

دکتر صادق خلیلیان، وزیر جهاد کشاورزی:

امنیت غذایی و ملی کشور در گرو توسعه کشاورزی است

”تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری باید به کسی اعطا شود که توانایی اجرا و مدیریت طرح را داشته باشد. برخی از طرح‌ها خرد هستند و توجیه اقتصادی ندارند و ایجاد تولید معیشتی می‌کنند. در صورتی که در طرح‌های کلان، امکان اشتغال برای همان افراد ایجاد می‌شود و مشکلی هم برای بازپس‌دهی تسهیلات به بانک ندارند“

می‌شوند. وی اساس توسعه کشور را کشاورزی دانست و اظهار داشت: باید از پتانسیل‌های موجود در بخش کشاورزی به خوبی استفاده شود زیرا هرگونه توسعه در بخش کشاورزی به توسعه اقتصادی کشور می‌انجامد.

او در ادامه به تاثیر منابع بانکی و منابع سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی اشاره کرده و گفت: در طول چهار برنامه توسعه به‌طور متوسط نزدیک به ۷۰ درصد منابع کشاورزی به بخش خدمات، اختصاص می‌یابد. درحالی‌که در بخش تولید به‌ویژه در بخش کشاورزی مشکلات زیادی در تامین سرمایه و تامین نقدینگی وجود داشته است.

او ادامه داد: طبق برآوردها و مطالعات اگر ۱۰ درصد از منابع سرمایه‌گذاری که در بخش خدمات صرف می‌شود به حوزه کشاورزی منتقل شود، سهم کشاورزی از ۵ درصد به ۹ درصد افزایش می‌یابد و این باعث سه درصد رشد اقتصادی در کشور می‌شود یعنی نرخ رشد از ۵ درصد به ۸ درصد افزایش می‌یابد.

خلیلیان در ادامه تصریح کرد: اگر منابع به شکل بهینه تخصیص یابد می‌توان به راحتی جایگاه بخش کشاورزی را ارتقا داد. البته این مستلزم تبیین این مسئله در اذهان عمومی است. باید توانایی‌ها در بخش کشاورزی را مطرح کنیم تا جذب منابع به سمت بخش کشاورزی هموار شود. باید منابع به شکل بهینه در همه زیر بخش‌ها و پروژه‌ها و طرح‌های مختلف تخصیص یابد.

وی به چند اولویت بخش کشاورزی در دولت دهم در اشاره کرد و افزود: ما از توزیع منابع پولی و بودجه‌ای بر اساس اصل چانه‌زنی در زیربخش‌های مختلف کشاورزی خودداری می‌کنیم و پروژه‌ها را به سمت روندی معقول و اثرگذار پیش خواهیم برد. هرچند اگر ساختارها ناکارآمد باشد برنامه‌های حساب شده و عالی هم تنها به کتابچه‌ای در کتابخانه تبدیل می‌شوند.

خلیلیان از افزایش بهره‌وری آب برای کشور خشکی چون ایران به‌عنوان یکی از مهم‌ترین طرح‌های

سومین نشست مشترک بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی با محوریت بررسی مسائل و مشکلات موجود در حوزه کشاورزی و ارائه راه‌حل‌های مختلف در آخرین هفته از مهرماه برگزار شد.

در این نشست ابتدا دکتر صادق خلیلیان وزیر جهاد کشاورزی درباره وضعیت موجود در این حوزه مسائلی را مطرح کردند. وی در این باره گفت: بحث جایگاه کشاورزی در اقتصاد ملی و امنیت غذایی کشور بسیار مهم و حیاتی است. امنیت غذایی از نظر ایجاد اشتغال، ایجاد درآمد برای کشاورزان و روستاییان در توسعه صادرات غیرنفتی نقش مهمی دارد و از این جهت در اقتصاد ملی و امنیت ملی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

وی ادامه داد: هر کشوری متناسب با شرایط و ویژگی‌هایی که دارد مسیری را برای توسعه خود انتخاب می‌کند. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) توصیه فرمودند که پایه اقتدار کشور باید بر پایه‌های کشاورزی استوار باشد. در همان زمان محوری‌بودن کشاورزی مطرح شد که به اعتقاد من عملاً هیچ‌گاه محقق نشد. شاید به این دلیل که مسئولان وقت اعتقاد محکمی به این اصل نداشتند و یا نتوانستند این موضوع را خوب تعبیر کنند، به‌هرحال فرصتی که در اختیار توسعه اقتصادی کشور قرار داشت از دست رفت و از فرصت‌ها به خوبی استفاده نشد. وی ادامه داد: در این مقطع تاریخی، دولت مجدد به این مقوله توجه دارد. در دولت دهم و در برنامه پنجم توسعه بنا بر توسعه بخش کشاورزی است و لازم است تا ما در این مقطع محوری‌بودن کشاورزی را در توسعه و رشد اقتصادی کشور بپذیریم.

خلیلیان ادامه داد: گاه به نظر می‌رسد میان صنعت و کشاورزی رقابتی هست درحالی‌که ما در تعبیر این موضوع پشتیبانی از هر دو بخش را مدنظر قرار داده‌ایم. چراکه بخش‌های اقتصادی چنان در هم تنیده‌اند که اگر یک بخش کند کار کند بقیه اجزا نیز دچار کندی و تعلل

قابل پیگیری یاد کرده و گفت: باید به گونه‌ای در کشور برنامه‌ریزی کرد که در این شرایط امنیت غذایی کشور برقرار باشد. بنابراین از سال آینده توسعه آبیاری صنعتی کشور را به‌عنوان یک اولویت اساسی در بخش کشاورزی مورد توجه قرار می‌دهیم. تخصیص بهینه منابع باید در جهت اجرای پروژه‌هایی با اثرگذاری و کارایی بالا باشد.

لازم است تا نشست‌های مشترک و تخصصی برای بررسی مسائل مختلف در حوزه جهاد کشاورزی با توجه به اقتصاد کلان کشور تشکیل شود. باید توجه کرد که طرح واحدهای تولیدی از نظر اقتصادی و فنی مشکلاتی نظیر گذشته نداشته باشد. در اصل وقتی پروژه‌ای به بانک معرفی می‌شود باید توجیه اقتصادی آن توسط کارشناسان بررسی شود.

وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری باید به کسی اعطا شود که توانایی اجرا و مدیریت طرح را داشته باشد. برخی از طرح‌ها خرد هستند و توجیه اقتصادی ندارند و ایجاد تولید معیشتی می‌کنند. در صورتی که در طرح‌های کلان، امکان اشتغال برای همان افراد ایجاد می‌شود و مشکلی هم برای بازپس‌دهی تسهیلات به بانک ندارند. وی افزود: تقریباً ۷۰ درصد از سرمایه‌گذاری‌ها در بخش کشاورزی از طریق تسهیلات بانکی تامین می‌شود بنابراین لازم است نقش بانک، بازار پول و بازار سرمایه در بخش توسعه کشاورزی بررسی شود.

بانک کشاورزی بیشتر از سایر بانک‌ها برای تحقق توسعه کشاورزی فعالیت کرده است، البته این بانک موظف است از منابعی که سپرده‌گذاران به امانت گذاشته‌اند، به خوبی حفاظت کند. یعنی در طرح‌هایی از این سپرده‌ها استفاده کنیم که بیشترین تاثیرگذاری را دارد. در ضمن بانک با این روش از منافع سپرده‌گذاران هم حمایت می‌کند چراکه بخش کشاورزی امنیت غذایی و امنیت ملی کشور را تامین می‌کند. باتوجه به این موضوع بانک باید بدانند چه نقش مهمی را در اقتصاد ملی ایفا می‌کند.

وزیر جهاد کشاورزی تاکید کرد: ما باید به بانک کشاورزی کمک کنیم که منابع سرمایه خود را افزایش دهد؛ برای تحقق این هدف همگرایی مفیدی بین بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی انجام شده است.

وی تاسیس شرکت تامین سرمایه بانک کشاورزی را خبر خوبی دانست و تصریح کرد: نقش بانک کشاورزی به جریان انداختن خون در شریان‌های حیاتی کشاورزی است و این نشست‌های مشترک کمک می‌کند چهارچوب و راهکارهای اجرایی برای تامین منابع نقدینگی واحدها تدوین شود. همه باید بگوئیم منابع بانکی را به سمت سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت‌های اقتصادی سوق دهیم. خلیلیان در پایان توصیه کرد نشست‌های تخصصی مشترک می‌تواند هر شش ماه یکبار تشکیل شود تا بتوان با همکاری یکدیگر در اقتصاد کشور تحولی ایجاد کنیم.

”طبق برآوردها

و مطالعات اگر ۱۰ درصد

از منابع سرمایه‌گذاری

که در بخش خدمات صرف می‌شود

به حوزه کشاورزی منتقل شود

سهم کشاورزی از ۵ درصد

به ۹ درصد افزایش می‌یابد

و این باعث سه درصد

رشد اقتصادی در کشور می‌شود“

آبخیزداری برای وزارت جهاد کشاورزی پروژه مهمی است

سرمایه‌گذاری‌های اصلی انجام شده و تنها شبکه‌های آب باقی مانده است.

خلیلیان تاکید کرد: در ۲/۵ میلیون هکتار اراضی پایه و سدها زمین کشاورزی مهیاست تا از راهی میانبر توسعه اقتصادی کشور تسریع شود. با استفاده از ظرفیت‌های موجود، تولید در بخش کشاورزی در کمترین زمان افزایش می‌یابد همانطور که در دولت نهم در تولید فولاد و سیمان اقدامات موثری انجام و نیازهای کشور بر طرف شد. او توضیح داد: آبخیزداری و تغذیه آب‌های زیرزمینی برای وزارتخانه مهم است. حفظ منابع آب و خاک، طرح توسعه گلخانه‌ها باید پیگیری و اجرا شود همانطور که توسعه دامداری‌های صنعتی و افزایش کارایی آنها مورد توجه قرار می‌گیرند. توسعه شیلات، توسعه مکانیزاسیون زراعی هم از دیگر سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی در این دوره است.

وزیر جهاد کشاورزی درباره اجرای پروژه آبیاری تحت فشار اظهار داشت: این طرح نباید به گونه‌ای باشد که کشاورز بعد از مدتی دوباره به روش‌های سنتی گرایش پیدا کند. روش اجرای این طرح باید استاندارد باشد و مانع از هدررفتن منابع شود. شرکت‌های مجری این پروژه باید تعیین صلاحیت شوند و در مقابل استقرار سامانه‌ها، مسئولیت بپذیرند و خدمات پس از فروش ارائه کنند. کشاورزان و بهره‌برداران باید روش‌های استفاده از این سامانه را آموزش ببینند. وی ادامه داد: سال آینده پروژه آبیاری تحت فشار حداقل در ۲۰۰ هکتار اجرا خواهد شد. بنابراین همه همکاران در تمام بخش‌های وزارتخانه باید در راستای تحقق اهداف این طرح به وظایف خود عمل کنند. وزارت جهاد کشاورزی از بانک کشاورزی انتظار دارد همچون گذشته در توسعه کشاورزی کشور همکاری کند چراکه این پتانسیل در کشور وجود دارد تا کشاورزی توسعه یابد. در حال حاضر

بانک کشاورزی مکملی

برای فعالیت‌های کلان اقتصاد کشاورزی است

جعفر خلاقانی معاون وزارت جهاد کشاورزی یکی دیگر از سخنرانان نشست مشترک وزارت جهاد کشاورزی و بانک کشاورزی بود. او به نقطه نظرات مقام معظم رهبری درباره کشاورزی صنعتی و سیاست‌های برنامه پنجم توسعه درباره افزایش درآمد روستاییان اشاره می‌کند و از میزان اندک سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی که متناسب با گنجایش و پتانسیل‌های موجود نیست می‌گوید: در حال حاضر سرمایه‌گذاری‌ها حدود ۴/۵ درصد است که پیش‌بینی می‌شود در برنامه پنجم به ۸ درصد افزایش پیدا کند. خلاقانی بحث اصلاح ساختارها را یکی از عوامل سودآوری در بخش کشاورزی عنوان کرده، می‌گوید: منظور از ساختارها، ساختارهای فیزیکی نیست بلکه ساختارهای کشاورزی از موضع اقتصادی و متناسب با جذب سرمایه بخش خصوصی است.

در اصل بالابردن سطح مدیریت، ارتقای تکنولوژی و توسعه منابع انسانی کمک می‌کند امنیت لازم برای حضور سرمایه‌گذار خصوصی در بخش کشاورزی مهیا شود. امروزه همه فرآیندهای بخش کشاورزی در قالب تسهیلات بانکی تعریف شده است. توسعه زیرساخت‌ها در قالب ایجاد تفاهم بین بانک، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان نظام مهندسی منجر به توسعه ساختار نرم‌افزاری و ایجاد نظام اطلاعات برای تجزیه و تحلیل‌های اقتصادی مورد نیاز می‌شود. خلاقانی می‌گوید: متناسفانه به منابع بانک کشاورزی به عنوان ابزاری برای توسعه اقتصادی بخش کشاورزی توجه نمی‌شود و در اصل نگرش به

کشاورزی، نگرشی حاکمیتی است نه اقتصادی البته باید توجه داشت کشاورزی به امنیت غذایی و ملی کشور مرتبط است اما کشاورزی در ایران هنوز به مرحله نظام تولید به بازار نرسیده و نیازمند حمایت‌های دولتی فارغ از نگرش اقتصادی است. اگر فارغ از این نگاه حمایتی به کشاورزی توجه کنیم صادرات بسیار باصرفه‌تر از تولید به نظر می‌رسد. این نگرش خطرناکی است که به نابودی کشاورزی منجر می‌شود.

اگر بخواهیم بخش کشاورزی را نجات بدهیم باید به دنبال کسب جایگاهی در نظام تجارت جهانی باشیم و از انگیزه بخش خصوصی برای فعالیت در این بخش استفاده کنیم

معاون وزیر جهاد کشاورزی معتقد است: با ابزارهای سنتی نمی‌توان جایگاه مناسبی در نظام تجاری جهان کسب کرد. اگر بخواهیم بخش کشاورزی را نجات بدهیم باید به دنبال کسب جایگاهی در نظام تجارت جهانی باشیم و از انگیزه بخش خصوصی برای فعالیت در این بخش استفاده کنیم. او به مشکل کمبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی که باعث تخصیص منابع اعطایی از سوی بانک برای رفع مشکلات تجاری شده اشاره می‌کند و می‌گوید: عدم برنامه‌ریزی مدون سبب شده بیشتر تسهیلات بانکی صرف هزینه‌های جاری کشاورزان شود او ادامه می‌دهد: در همین ارتباط لازم است سیستم ارتباطی میان وزارتخانه و بانک بهبود یابد تا بفهمیم

تسهیلات باید چگونه صرف شود. او حمایت دولت از بخش کشاورزی را باعث عدم انباشت سرمایه و سودآوری در این بخش می‌داند و بیان می‌کند: سیستم بانکی کشور باید در کنار بانک کشاورزی سرمایه لازم جهت رشد کشاورزی کشور را تامین کند. همان‌طور که در مواقع ضروری سرمایه لازم را به بخش صنعت تزریق می‌کند. خلاقانی تأکید می‌کند: لازم است دستگاه‌های نظارتی سرنوشت بودجه‌های صرف شده در این بخش را پیگیری و ارزیابی کنند. متناسفانه تسهیلات بانکی به کد ملی افراد حقیقی و حقوقی اعطا شده تا حدی مشکل می‌شود به‌طور مثال افرادی که دچار ضرر و زیان شده‌اند دوباره می‌توانند از بانک وام دریافت کنند. وی پیشنهاد کرد اعتبارات بانکی هماهنگ با الگوی کشت پرداخت شود. جهت‌گیری منابع با استفاده از الگوی کشت و سیستم هوشمند بخش کشاورزی باید با توجه به اولویت‌های این بخش انجام شود. کنترل دقیق نسبت به پرداخت اعتبارات یکی دیگر از ضرورت‌های لازم جهت گسترش فعالیت‌های تولیدی در بخش کشاورزی است که باید تحت نظارت نظام هماهنگ اعتباری باشد.

خلاقانی درباره خلأ موجود در بخش ارائه پیشنهادها سرمایه‌گذاری در حوزه کشاورزی می‌گوید: باید اطلاعات لازم و نقاط مورد نظر جهت سرمایه‌گذاری در کشور موجود باشد تا سرمایه‌گذاران داوطلب تشویق به سرمایه‌گذاری در این حوزه شوند. تغییر نظام خرید تضمینی و ورود کشاورزی به بورس کالا و بازتعریف وظایف کمیسیون‌ها و نهادهای کنترل‌کننده بازار تولید و مصرف کالای کشاورزی از جمله پیشنهاداتی است که از سوی خلاقانی در این نشست ارائه شد.

بانک کشاورزی مهم‌ترین تامین‌کننده تسهیلات خرد بانکی

حشمت‌الله نظری، عضو هیأت مدیره بانک کشاورزی نیز در نشست تخصصی وزارت جهاد کشاورزی و بانک کشاورزی به ارائه اطلاعات و آماری از فعالیت‌های بانک کشاورزی پرداخت. او معتقد است: ۹۰ درصد سرمایه‌گذاری‌ها در ایران از طریق منابع بانکی انجام می‌شود و تنها ۱۰ درصد از سوی سرمایه‌گذاران خصوصی تامین می‌شود؛ به همین جهت بانک‌ها در حوزه سرمایه‌گذاری از اهمیت زیادی برخوردارند به ویژه بانک کشاورزی به‌عنوان تنها بانک تخصصی کشاورزی ایران سهم مهمی در تامین سرمایه لازم در این بخش دارد. طی سال ۱۳۸۷ از کل منابع بانک که حدود ۱۸ هزار و ۳۰۴ میلیارد تومان بوده، رقمی حدود ۱۲ هزار و ۷۲۵ میلیارد تومان برای اعطای تسهیلات صرف شده است. وی بازپس‌گیری مطالبات بانک را یکی از مهم‌ترین روش‌های تامین منابع مالی بانک دانست و گفت: وزارت جهاد کشاورزی باید کمک کند تا بانک با وصول مطالبات خود امکان اعطای تسهیلات بیشتری را کسب کند. بخشی از مطالبات به دلیل تمهیدات دولتی و تاخیر در بازپرداخت تسهیلات، به خاطر سرمازدگی یا خشکسالی به تاخیر

می‌افتد و این مسئله گاه تامین منابع مالی بانک را با مشکل روبه‌رو می‌کند. بانک کشاورزی حدود ۱۳۰۰ میلیارد تومان کسر منابع دارد اما پیش‌بینی می‌شود با برنامه‌ریزی‌های انجام شده در سال ۸۸، حدود ۷۵۰۰ میلیارد تومان از این مبلغ از طریق دریافت مطالبات تامین شود. نظری بانک کشاورزی را یکی از مهم‌ترین بانک‌های کشور در اعطای تسهیلات بانکی می‌داند و می‌افزاید: در سال گذشته حدود ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر در کشور وام دریافت کرده‌اند که ۲۵ درصد این تعداد از طریق بانک کشاورزی موفق به اخذ تسهیلات بانکی شده‌اند. از ابتدای امسال تا پایان شهریورماه نیز حدود ۴۳۹ هزار نفر از بانک کشاورزی تسهیلات گرفته‌اند. طبق آمار بیشتر وام گیرنده‌ها نیازمند به تسهیلات خرد هستند. بیش از ۹۴ درصد از مشتریان بانک کشاورزی زیر ۱۰ میلیون تومان وام گرفته‌اند و البته سهم زراعت و باغداری از این تسهیلات حدود ۷۶۲ میلیارد تومان بوده است. دغدغه همه بانک‌های کشور وصول مطالبات است. میزان مطالبات موقفه و سررسیده بانک کشاورزی در سال قبل افزایش یافته است اما اگر فرهنگ بازپرداخت وام بین کشاورزان مرسوم شود این رقم کاهش می‌یابد.

پیشنادهایی برای بهبود روند مراحل اعطای تسهیلات

را نشان می‌دهد؛ ضمن اینکه بین فصل هزینه و درآمد کشاورزان فاصله وجود دارد و اگر در این مدت نقدینگی مورد نیاز ایشان فراهم نشود، این احتمال وجود دارد که برای پوشش دادن هزینه عملیاتی به سراغ سلف خران و دکه‌داران رفته و منابعی را با نرخ بالاتر تحصیل کند که پرواضح است این عمل، هزینه تولید را بالاتر خواهد برد که راه علاج آن پرداخت تسهیلات در بخش کشاورزی است. از طرفی به علت کوچک‌بودن واحدهای بهره‌برداری کشاورزان و متعاقب آن درآمد اندک آنان، باز هم ایجاب می‌کند که در پذیرش فناوری نوین، اعتبارات به سمت کشاورزان سوق داده شود. با وصف یادشده وی در ادامه عنوان داشت: در ادبیات جدید، آگاهان به موضوع درخصوص اعتبارات به چند نکته توجه کرده‌اند که فراگیر بودن آن همراه با تداوم پرداختی و رساندن هزینه مترتب بر تسهیلات به حداقل و بازپرداخت آن توسط کشاورزان در موعد مقرر، از نکات اساسی است. ایشان در جمع‌بندی این قسمت از مطالب خویش، گفت: هدف همه این مباحث بالابردن کارایی تولید در کوتاه‌مدت و افزایش سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه در بخش کشاورزی است.

ماهیکار در سخنان خود با اشاره به تحقیق صورت گرفته از ۱۱ استان کشور درخصوص انتظارات مشتریان و اولویت‌های مدنظر آنان اعلام کرد: متعاقب این تحقیق مرحله‌ای که موجب طولانی‌شدن فرآیند تسهیلات بانکی می‌شود احصا شد و برای رفع این موارد چاره‌جویی گردید که به‌عنوان نمونه می‌توان به: به‌کارگیری لابی تلر (Lobby Teller) یا راهنمایان مطلع برای هدایت و راهنمایی مشتریان، مشخص کردن مدارک موردنیاز به هر فعالیت، افزایش حد نصاب ارزیابی شعب در پرداخت تسهیلات، استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در حوزه اعتبارات، مکانیزه کردن نظارت بر مصرف تسهیلات، به‌کارگیری اعتبارسنجی برای مشتریان و اتخاذ رویه واحد برای برآورد اعتبار متعهدان، ارسال لیست طرح‌های فاقد توجیه به مدیریت‌ها و شعب، تهیه مبانی محاسباتی طرح‌ها (Unitcost) و... اشاره کرد.

ایشان در پایان سخنان خود ضمن اشاره به اولویت‌های مدنظر بانک در خنثی‌سازی اعتباری سال‌جاری مانند آبیاری تحت فشار، مکانیزاسیون کشاورزی، تولید نان صنعتی، حمایت از طرح‌های موجه در بخش دام و طیور، حمایت ویژه از فارغ‌التحصیلان کشاورزی و... پیشنهادهایی را در راستای همکاری بیش از پیش وزارت جهاد کشاورزی و بانک کشاورزی مطرح کرد که می‌توان به تشکیل اتاق فکر مشترک، معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بخش به‌نهادهای مالی خارجی، تشکیل صندوق‌های حمایتی در خصوص بهره‌برداران دارای توان مالی ضعیف، حضور همکاران بانک در کلاس‌های ترویجی به منظور آگاه‌کردن کشاورزان از نحوه اخذ تسهیلات، فعال‌سازی کشاورز کارت‌های صادره توسط وزارتخانه و همکاری در وصول مطالبات بانک؛ اشاره کرد.

توسعه کشاورزی و بهبود وضعیت کشاورزان، دو مأموریت آرمانی بانک کشاورزی است که بعد از گذشت ۷۵ سال همچنان در اساسنامه این بانک باقی مانده است. مهندس ماهیکار عضو هیأت مدیره بانک در سومین نشست مشترک بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی، با اشاره به این موضوع از اهمیت دسترسی سریع و آسان منابع مالی به‌عنوان یکی از ضرورت‌های بخش کشاورزی یاد کرد و گفت: بعد از انقلاب اسلامی، فعالیت‌های گسترده‌ای در جهت رشد و شکوفایی کشاورزی در کارنامه بانک کشاورزی ثبت شده است.

اتکا به منابع دولتی و توزیع آن در قبل از دهه شصت، استفاده از منابع مازاد بانک‌های تجارتي یا استقراض از بانک مرکزی در طول دهه ۶۰، توسعه شعب روستایی و شهری به‌منظور تجهیز منابع در جهت پاسخگویی به نیاز بخش کشاورزی همراه با افزایش کمیّت و کیفیت خدمات بانکی؛ مراحل اصلی است که بانک کشاورزی پشت سر گذاشته است. نتیجه این اقدامات باعث شد که سهم بانک کشاورزی از منابع مردمی شبکه بانکی کشور از ۰/۸۹ درصد در سال ۱۳۷۰ به ۶/۸ درصد در سال ۱۳۸۷ ارتقا یافته، ضمن اینکه مانده تسهیلات نیز از ۳۹۴ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۰ به ۱۵۳۵۰۸ میلیارد ریال در سال ۸۷ بالغ شد مجموعه نسبت‌های یادشده بیانگر آن است که بانک کشاورزی با برنامه‌هایی که در دستور کارش بوده، سعی داشته از یک سو به مأموریت اصلی خود یعنی حمایت مالی از بخش کشاورزی و پاسخگویی به نیاز کشاورزان و از سوی دیگر به حفظ و ارتقای جایگاه خود در نقاط مختلف شهری و روستایی همت گمارد.

ماهیکار ادامه داد: در سال‌های اخیر ظهور تغییراتی در ماهیت (کسب‌وکار، رقابت، سرمایه‌های انسانی، توانمندی‌های کشور، سرمایه‌گذاران و مشتریان) شرایطی را فراهم کرد که سازمان‌ها مجبور شدند برای بقا، بررسی دقیق‌تری از تغییرات محیطی داشته باشند و آمادگی بیشتری برای نشان‌دادن واکنش به‌موقع در برابر فشارهای داخلی یا رقابتی از خود نشان دهند و درست به همین دلیل، برنامه سوم راهبردی در بانک تدوین شد که اساس آن مشتری‌محوری و قصد آن ارائه خدمات مطلوب به مشتریان است.

عضو هیأت مدیره بانک کشاورزی در ادامه اظهار داشت: وقتی صحبت از تولید می‌کنیم ملاحظه می‌شود که مقوله تولید نیازمند عواملی چون علم و اطلاعات، ماشین‌آلات و ادوات، محلی برای تولید، نیروی کار، سرمایه کافی، مدیریت مناسب و... است. این عوامل در تمامی بخش‌های تولید مشترک هستند ولی در بخش کشاورزی، اقلیم و نوع آب و هوا، یکی از عوامل محدودکننده است و گاه حدوث عوامل قهری و طبیعی، شرایطی فراهم می‌کند که باوجود اینکه محصولی وجود ندارد اما تمامی هزینه‌ها پابرجاست و در اینجاست که اعتبارات در بخش کشاورزی و تزریق سرمایه در آن بیش از پیش اهمیت خود

صاحب امتیاز: بانک کشاورزی
مدیر مسئول: عبدالله سلیمانی
سر دبیر: مرتضی مهدویان

مدیر اجرایی: الهام خرمی
مسئول هماهنگی: مرضیه امیری
تولید: گروه نشریران

تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۸۹۳۵۹
نمابر: ۰۲۱-۸۸۲۸۹۳۵۸
صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۳۹۵

www.agri-bank.ir
payamemehr@agri-bank.com

نشانی: تهران - بزرگراه جلال آل احمد، نبش خیابان شهرآرا، ساختمان بانک کشاورزی، طبقه اول، اداره کل روابط عمومی

کار گروه‌هایی

برای بررسی مسائل تخصصی بانک و کشاورزی

در نشست تخصصی میان وزارت جهاد کشاورزی و بانک کشاورزی سه کارگروه در حاشیه نشست اصلی برگزار شد. این کارگروه‌ها با هدف همفکری درباره موضوعات مختلفی در حوزه کشاورزی تشکیل شد و مسائل مختلف در این حوزه توسط کارشناسان و مدیران مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

تسهیلات سرمایه در گردش در بخش کشاورزی و شرایط پذیرش متقاضیان تسهیلات، عنوان اولین کارگروهی بود که مهندس بصیری، مدیر امور اعتبارات و وصول مطالبات، مسئولیت برپایی آن را به عهده داشت. در این کارگروه تامین منابع مالی بانک از طریق افزایش درآمد در بخش کشاورزی، مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این کارگروه به مدیران استانی بانک کشاورزی توصیه شد که بودجه تخصیص یافته سالانه را تا پایان سال در بخش سرمایه‌گذاری هزینه کنند چراکه بودجه هزینه‌شده، میزان اعتبارات سال آینده را تعیین می‌کند. طبق توافقات قبلی مدیران استان‌های آذربایجان شرقی و غربی، اردبیل، اصفهان، ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، خراسان شمالی و مناطق چهارگانه تهران در این کارگروه حضور داشتند و به ارائه نظرات مختلف درباره این موضوعات پرداختند. دومین کارگروه این نشست یک روزه نیز با محور تامین و تجهیز منابع برای بخش کشاورزی و مباحث مربوط به بانک زمین برگزار شد و حشمت‌الله نظری، عضو هیأت مدیره بانک کشاورزی، اداره این کارگروه را بر عهده داشت. در این کارگروه مسائلی چون شیوه‌های آبیاری، وضعیت کشاورزان پس از هدفمند کردن یارانه‌ها، دریافت سهم مطالبات واقعی کشاورزی از دولت، شیوه‌های اعطای تسهیلات و روش‌های جلوگیری از ورشکستگی کشاورزی به اختصار مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در این نشست تخصصی به قابلیت‌های کشاورز کارت

کارگروه مطرح شد مسئله دریافت ضمانت به جای وثیقه در اعطای تسهیلات بانک کشاورزی بود. این مسئله به عنوان یکی از موانع وصول مطالبات عنوان شد. در این جلسه هریک از مدیران مشکلات موجود در حوزه مدیریتی خود را مطرح کرده، به بررسی راه‌حل‌های موجود برای وصول مطالبات که تامین کننده ۷۰ درصد منابع بانکی است پرداختند. در این نشست نیز مدیران شعب بانک در استان‌های زنجان، سمنان، قزوین، قم، گلستان، گیلان، مازندران، مرکزی، همدان و خوزستان حضور داشتند. ۲۸ مهرماه نیز مجمع استانی وصول مطالبات در ساختمان مرکزی بانک کشاورزی برگزار شد و مدیران استان‌های مختلف در دو جلسه جداگانه با مدیریت آقایان ماهیکار و نظری، شیوه‌های نوین تامین منابع از طریق وصول مطالبات را بررسی کردند.

در معاملات کشاورزی که قرار است تا سه سال آینده سیستم بانکی متمرکزی را برای صاحبان حساب در این بانک ایجاد کند نیز اشاره شد. این حساب‌ها می‌توانند حسابی متمرکز برای هر فرد باشند تا یارانه کشاورزان از این طریق به شکل مستقیم به دستشان برسد. در این نشست نیز مدیران بانک کشاورزی استان‌های خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، فارس، کردستان، کرمان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان، هرمزگان، یزد و جنوب کرمان حضور داشتند.

سومین کارگروه نیز با موضوع بررسی مباحث مربوط به وثیقه و اموال مورد گرو وصول مطالبات و بیمه محصولات کشاورزی برپا شد. در این کارگروه، مهندس ماهیکار، عضو هیأت مدیره بانک، مدیریت نشست را بر عهده داشت. یکی از مواردی که در این